

Tarihçe-i Hayat isimli eserde Üstad'ın boydan boya fotoğrafları vardır. Bu fotoğraflar dini açıdan sakıncalı değil midir? Bunun bir açıklaması var mıdır?

BEDİÜZZAMAN'A GÖRE "YASAK RESİM VE HEYKEL" ZULÜM, RİYA VE HEVA VASITASIDIR:

Resim ve heykel meselesine Bediüzzaman Said Nursî merhum, yasağın ictimâî ve medenî hayata bakan yönlerini dile getirerek temas eder. Ona göre, resim ve heykel sadece putperestlik vasıtası değildir. Beşer hayatında zulmün, rıyanın ve şehvânî arzuların da tahrik vâsıtasıdır. İnsanlardaki ulvî hissiyatı söndürür, aile hayatını tahrib eden muzır neticelere sebep olur.

"Sanemperestliği şiddetle Kur'ân men ettiği gibi, sanemperestliğin bir nevi taklidi olan sûretperestliği de men eder. Medeniyet ise, sûretleri kendi mehasininden (hayırlı işlerinden) sayıp Kur'ân'a muâraza etmek istemiş. Halbuki: Gölgesi, gölgesiz suretler, ya bir zulm-ü mütehaccir (taşlaşmış zulüm) veya bir riya-ı mütecessid (cesede bürünmüş riya) veya bir heves-i mütecessim (cisimleşmiş heves)dir ki, beşeri zulme ve riyaya ve hevâyâya, hevesi kamçılıyıp teşvik eder."

"Hem Kur'an, merhameten kadınların hürmetini muhafaza için, haya perdesini takmasını emreder. Tâ hevesât-ı rezilenin ayağı altında o şefkat mâdenleri zillet çekmesinler. Âlet-i hevesât, ehemmiyetsiz bir metâ hükmüne geçmesinler."

"Medeniyet ise, kadınları yuvalarından çıkarıp, perdelerini yırtıp, beşeri de baştan çıkarmıştır. Halbuki, aile hayatı, kadın-erkek mâbeyninde (arasında) mütekâbil hürmet ve muhabbetle devam eder. Halbuki açığaçıklık, samîmi hürmet ve muhabbeti izâle edip ailevî hayatı zehirlemiştir. Husûsen sûretperestlik, ahlâkı fena halde sarstığı ve sukût-u ruha sebebiyet verdiği şununla anlaşılır:"

"Nasılki, merhume ve merhamete muhtaç bir güzel kadın cenâzesine nazar-ı şehvet ve hevesle bakmak, ne kadar ahlâkı tahrib eder. Öyle de: Ölmüş kadınların sûretlerine veyahut sağ kadınların küçük cenâzeleri hükmünde olan suretlerine hevesperverâne bakmak, derinden derine hissiyât-ı ulviye-i insâniyyeyi sarsar, tahrib eder."(1)

Bediüzzaman'ın sağlığında neşredilmiş olan Tarihçe-i Hayat'ında, kendisine ait bazı resimlerin basılmasına izin vermiş olmasından, yukarıda beyan ettiği üç gâyenin dışında kalan ta'limî (didaktik yani öğretici) maksatlara hizmet edecek olan fotoğraflara cevaz veriyor gözükmektedir.

Onun mevzuya önceki şârihlerden farklı bir bakışının olduğu söylenebilir. Zîra, eski kitaplarda umumiyetle meseleye, putperestlik ve menhî tâzim açısından bakıldığı, yasağın sebepleri hep bu açıdan değerlendirilmiş olduğu halde, Bediüzzüman, bu kadim çerçeveden dışarı çıkarak, resim ve fotoğrafın günümüzdeki yaygın kullanılış sahaları açısından da değerlendirmiş, eski yorumlara sıkı bağlı kalındığı takdirde gözden kaçabilecek yönlerine dikkat çekmiştir: *Resim zulme, riyaya, hevesât-ı nefsaniyeye alet edilmektedir. Sadece uhrevî değil, dünyevî hayatı da menfi yönlerde etkilemektedir.*(2)

Yukarıdaki açıklamadan da anlaşılacağız üzere yasak olan resimlerle öğretici mâhiyette olan resimler ve fotoğraflar aynı kefeğe konulmamalıdır. Günümüzde resmi işlemlerde, ihtiyaca binaen kullanılan alanlarda, öğretici ve talim amaçlı kullanımlarda resmin dini açıdan bir sakıncası yoktur. Üstad Hazretlerinin resimleri öğretici amaçlı olduğu için haram kapsamına girmiyor.

Dipnotlar:

(1) bk. [Sözler, Yirmi Beşinci Söz, Birinci Şule](#)

(2) bk. Prof. Dr. İbrahim CANAN, *Kutub-i Sitte Tercüme ve Şerhi*.